

Generációk óta probléma, hogy a diák indokolatlanul hiányzik az iskolából – az utóbbi években, évtizedekben azonban az is elterjedt, hogy iskola helyett kocsmákban, kávézóknál tartózkodnak a középiskolás tanulók, akiknek a többsége még kiskorú. A rendőrség és a tanfelügyelőség rendszeresen szervez razziákat, de, mint kiderült, ez inkább csak tüneti kezelés, a probléma iskolakerítésen belül tartása.

Asztalos Lehel szociálpszichológust kettős minőségében kérdeztük, hiszen a Kós Károly Szakközépiskola pszichológusa ugyanakkor a G. Café kávézó üzletvezetője is.

Mikor ellenőriztek utoljára diákokat itt, a G. Caféban?

Ha jól emlékszem, akkor a múlt hét csütörtökén két fiatal rendőr volt itt, meg egy hölgy, a tanfelügyelőség részéről. Céljuk az iskolai indokolatlan hiányzás, a lógás visszaszorítása, ami úgy tűnik, hogy eredményesen működik.

Egy vendéglátó-ipari egység vezetőjeként, ha meglátsz bejönni egy tizennyolc évesnél fiatalabbnak kinéző diákot, mit szoktál tenni?

Megengedem, hogy leüljön, mert lehet lyukasórája, iskolán kívüli programja – minden diáktól nem kérdezem meg, hogy milyen minőségben van itt. Viszont a személyazonossági igazolványát szigorúan elkérik tőle a pincérek. Bemutatják szó nélkül, ha pedig nem, akkor nem kapnak szeszesítalt.

Van olyan, hogy jönnek, sört kérnek, de ha nincs náluk az igazolvány, nem kapnak. Igaz, van olyan diák, amelyik morog, főleg ha nincs nála a személyi, és azt állítja, ő már van tizennyolc éves – nyilván rosszul esik neki, ha nem nézzük annyinak.

Abban a munkaközösségben, ahol iskolapszichológusként dolgozol, mennyire gyakori téma a diákok indokolatlan hiányzása az iskolából?

A Kós Károly iskolában, ahol dolgozom, hosszú évek óta nem téma a hiányzás. Fegyelem van, nálunk a diák a kapun csak kilépővel mehet ki, amit aláír az igazgató, az aligazgató vagy az osztályfőnök.

Régóta rendszeresen csinálják azt is, hogy ha elkérezkedik a diák, elkérik a szülei telefonszámát, és fel is hívják őket. Tehát, ha a gyerek elkérezkedik fogászatra, egy óra múlva felhívják az apját, megkérdik, tud-e róla, hogy a fia hol van. Nálunk minimális a hiányzás.

Amikor diákokkal beszélgetsz, ők mit szoktak a lógások okaként felhozni?

Azt, hogy unalmas a sulis. Amit én részben meg is értek. Valóban olyan tantárgyak, olyan tananyag, olyan követelmények vannak, hogy annak az átlagos diák nem tud megfelelni. Szinte túlzás nélkül elmondható, hogy folyamatos kudarcélmény éri őket. A pedagógusok, szaktanárok is ezt jelzik nekik, hogy ma sem teljesítettél, holnap sem fogsz.

Érdekes, húsz évvel ezelőtt is ezt mondtuk. A tanügyi rendszerben van a hiba?

Egyértelműen. Elsősorban ott van a hiba, a rendszerrel, a pedagógusképzéssel.

A rendőrség az iskolaigazgatóknak jelent

A kávézóknak, vendéglőkben hetente van ilyen jellegű ellenőrzést, az igazoltatott diákok adatait (név, születési dátum, iskola) a rendőrség munkatársai az iskola igazgatóságának jelentik. A rendőr feladata itt véget ér, a diákot ő nem büntetheti meg – az indokolatlanul hiányzó diákot a tanintézmény belső rendszabályzata alapján bünteti meg az iskola vezetősége.

Amit az igazgató rendőrök tesznek, nyilván tüneti kezelés. Ha tehetnéd, mit javasolnál, hogyan kezeljék a diákok ezt a frusztrációt?

Javaslat nemcsak részünkről van, hanem a rendszerváltás óta a szaktanárok, a pszichológusok, az igazgatók és a tanfelügyelők részéről is. A tantervi kereteken, a tananyagon, a tankönyveken, a tanárképzésen kell módosítani.

A tanári pályán hosszú évek óta kontraszelekció van. Mivel a tanári pálya presztízse olyan,

amilyen, a középszerű, „jólseggelő” lányok mennek ma tanárnak, mert az igazán jófejű gyerek elmegy orvosira, fogorvosira, jogásznak, közgazdásznak, informatikusnak.

Ezek a középszerű emberek tanítanak, az olyan tanárképzés miatt, ami ebben az országban zajlik – mert itt nem tanárképzés zajlik, hanem matematikusokat, fizikusokat vagy biológusokat képeznek.

Lehet azt is mondani, hogy a rendőrség és a tanfelügyelőség által végzett ellenőrzés olyan, mint a hajléktalanok eltüntetése a közterületekről, mint nemrég Magyarországon?

Például. Az okot nem szüntettük meg, hanem kezelünk egy tünetet. Ami nem feltétlenül rossz, mert valóban vannak esetek, amikor nincs más megoldás, csak tüneti kezelés, de ez is hasznos lehet.

Mi lesz akkor, ha teljesen visszaszorítják a lógást, de ezeket a frusztrációkat nem kezelik? Máshol jönnek elő?

Igen. Amióta ilyen szigorúan foglalkoznak a hiányzásokkal, érdekes módon nem látom azt, hogy a tanulmányi eredményekben, vagy érettségi eredményekben ez megmutatkozna. Semmiképpen sincs ez a szigorítás arányban az eredményekkel. Ott ül a gyerek az órán, de néz ki az ablakon, pont úgy nem érdekli, pont úgy nem tanul, mintha itt ülne, a kávézóban.

Ha egy szülőt értesítenek arról, hogy lógós a gyereke, és elmegy hozzád, mit tudsz mondani?

Ha eljön a szülő hozzám, és segítséget kér, akkor elkezdődik egy folyamat, elkezdünk egy közös munkát, beszélünk arról, hogy ő szülőként mit tehet odahaza azért, hogy a gyerek helyzete változzon.

Sajnos azt tapasztalom, hogy nem igazán hajlandók a szülők a közös munkára – azokban a családokban, ahol sokat lóg a gyerek, vagy iskolai problémák jelentkeznek, a szülőt ez nem fogja érdekelni.

Annál a szülőnél, amelyik rendszeresen érdeklődik, általában nincs baj a gyerekekkel.

Generációk óta probléma ez, a szülő nem fog segíteni, az iskola sem. Lehet ez ellen valamit tenni?

Általános érvényű megoldást nem tudok mondani – amikor a gyerek, vagy a szülő megkeres, akkor az adott esetre próbálunk megoldásokat találni. Minden iskola belső rendszabályzatának alapja az országos rendszabályzat. Abban pontonként fel van tüntetve, hogy különböző kihágásokért milyen büntetés jár a diákoknak, ez a hiányzásokkal is így van.

Minden iskolát köteleznek arra, hogy papíron összesítse az osztályhiányzásokat indoklásokkal együtt, ezt a tanfelügyelőségre kell küldeni. Ha az a kérdés, hogy ez a gyerek számára jobb, kevésbé frusztráló, vagy kevesebbet van-e kudarcélményben része, akkor az a válaszom, hogy nem.

Lenne olyan eset, amikor azt mondd egy gyereknek, hogy menj, és lógj el inkább egy órát?

Igen. Van ilyen, volt ilyen, határozottan.

A gyerekek két kettese meg egy hármasa volt egy bizonyos tantárgyból. Folyamatos konfliktushelyzet van közte meg a szaktanár között, és jött egy újabb óra, amikor szintén felmérőt írtak, és egyértelmű volt, hogy megint egy kettes vagy hármas lesz.

Kérdezte, mit csináljon, és akkor azt mondtam neki, hogy ne menj órára, jövő hétig valami kiderül, mert többet készülsz, segít valaki, valamit kitalálunk.

35 diákot kaptak el múlt csütörtökön

A január 16-i akció kapcsán **Porsche Éva** tanfelügyelő portálunkat arról tájékoztatta, hogy a Hargita Megyei Tanfelügyelőség a rendőrséggel közösen évente egy-két ilyen rendőrségi razziát tart. Aznap egyetlen diák fogyasztott szeszesitalt (sört) a reggeli órákban, de ő már elmúlt 18 éves.

A diákok közül többen megkérdezték, hogy mi lesz ennek a következménye, leginkább a kicsapástól féltek (ami egyébként nem szerepel a lehetséges szankciók közt), de a tanfelügyelő szerint egyáltalán nem hatotta meg őket, hogy értesíthetik a szülőket, vagy a magaviseleti jegyüket vonhatják le.

A razzia 8-10 és 12-14 óra között zajlott, 16 bárban és játéktérben (Corso, Szleng, Mokka, Vár Bár, Várpince, Grében, Vertigo, Retro, Kalapos, Tea Pub, G. Café, Líra, Siculus, Harmónia, Rákóczi), ezekben összesen 35 olyan diákot találtak, akiknek iskolában kellett volna lenniük.

18-an az Eötvös József Szakközépiskola, heten a Kós Károly Szakközépiskola, öten a Tamási Áron Gimnázium, 2-2 a Baczkamadarasi Kis Gergely Református Kollégium és a Bányai János Szakkollégium, egy pedig a Benedek Elek Pedagógiai Líceum tanulója volt. Közülük 13-an székelyudvarhelyi lakcímmel rendelkeznek, 22-en más településről ingáznak a városba.